Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars prima - Cod. Aug. perg. 22

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum LVI

urn:nbn:de:bsz:31-41594

Visual Library

tibi intenays necesse erit ut amplius ipse presi-
nulias festinare. Ita in prelatis qui fuit ma-
ior aut clarior et habuit secum se minores aut
subditos a deo omnia quecumque necessaria fuerint ipsi ad-
implent. ille autem in suo honore constitutus tamquam
in sessionibus post ab omni labore securus est. In spiritua-
libus viris non est ita sed qui maior est maiorem
sit laborem. Ideo predicantibus apostolis apostolus labo-
rabat Christus. Inserit autem illos quasi sol radios
suos quasi sol radios suos quasi rosa suavitatis
odores quasi ignis scintillas suas despersit. Ut
sicut sol in radiis suis apparet sicut rosa in odoribus
suis sentitur sic ignis in scintillis suis aspicitur sic in
illorum virtutibus Christi potentia cognosceretur. Cum enim
videret discipulos suos bene instructos non statim
magistri collaudet. Aut opera eorum digna considerans
non potuit admirari auctorem. Faciebat enim Christus
miracula faciebant discipuli eius in nomine eius mirabilia opera-
tiones maior virtutis fama crescebat. Hic etiam Cir-
cuites autem xii discipuli ambulant per castella evangeli-
zantes non solum parvas recipientes. et cura-
tes in anima et corpore non malo eorum ostendentes. et hic
ubique sine personarum acceptione Exierunt ab arce con-
templationis ad actionem predicationis et curationis indu-
cendo homines verbo et exemplo ut penitentiam agerent de pec-
catis. Sed heu hodie multi exeunt a latebris perse-
cutionis ad actionem iniustitie corrumpendo homines
verbis et exemplis malis **Oratio**

Domine Ihesu Christe magister bone qui in prophetas. et
qui doctrina te predicavit et iustos quos bona
vita te demonstrat ac discipulos et ministros tuos
quos te quoque modo demonstrat sic pro nomine tuo venerari
in corpore ac eis caritatis obsequia et beneficia impen-
dere ut mercedem cum eis mereri te donante merear eorum
obtinere. Da mihi domine deus meus prelatos predicatores
et sacerdotes reverenter audire et eorum ammonitionibus
obediens acquiescere ut cum veris obedientibus valeam
apud te gloriam invenire. Amen. **De questione Iohannis
Baptiste et eius commendatione lvii capitulum**

Iohannes autem baptista in vinculis et carcere constitu-
tus cum per discipulos suos magistri iudicia crebra simplicia
corde stimulatus audisset opera et miracula que faciebat
Christus. plus de discipulorum salute quam de suo periculo
sollicitus. mittens duos de discipulis suis dubita-
tibus ut ipsis visis crederent ab aliquo. quia in ore duorum
vel trium testium stabit omne verbum ait illi. s-
Christo per discipulos suos missos. qui diceret.
si mihi non creditis quod testimonium de Christo perhibui
vos ipsi dicite ei. Tu es qui venturus es Christus in mes-
sias in lege promissus qui debes salvare israel. an
alium expectamus ad salvandum. Iohannes interpretatur gratia.
iohannes quod in vinculis est. cum gratia in aliquo vinculis nodis
vel carnis vel peccati ligata tenetur ne perficiat. Heu
in multis hodie iohannes tenetur in vinculis. corpus enim carcer
est impediens hominem a contemplatione virtutis. Non autem
ipse iohannes dubitavit nec dubitando consuluit. quia
de Christi presentia in utero matris exultavit. qui et eum
ad baptismum venientem dixit. ego a te debeo bapti-
zari et tu venis ad me. et in baptismo eum per colum-
bam descendentem ac per patris vocem in testimonium agnovit
et presentia digito demonstravit. quia in pro Christo ac fide eius
in iustitia positus est in carcere et passus mortem sustinet
sed more dubitantis querens consuluit ut discipulorum
dubitationem consulendo eos per Christum confirmaret et
Christi discipulos faceret quos de Christo adhuc dubi-
tantes noverat. ut viderent signa et converte-
rent credentes. scandalum enim patiebantur quod ipsum preponi
et preferri suo magistro audierant. Unde augustinus. Ite
dicite illi. non quia ego dubito sed ut vos instruam
quod ego soleo dicere ab ipso audite Audistis preconem confirmantem a iudice
verum. Iohannes igitur non sue sed discipulorum cognitione consu-
lit. ut enim sciret non alium a se predicatum ad opera
eius intuenda discipulos suos misit ut auctori-
tatis illius opera conficeret. ne Christus alius expectaretur
quam cui testimonium opera prestitisset. Unde in chrysostomus. Iohannes
in carcere factus se esse iam in exitu constitutum volebat
discipulos suos Christo adiungere tamquam si prudens
pater moriens filios suos consignet fideli tutori.
Desiderabat enim vivens plena fide videre disci-
pulorum suorum et sine dubitatione aliquos credentes
Christo. Sicut pater moriens si viderit filios bonis
moribus ornatos et omni sapientia perfectos qui securus
moritur nichil de cetero timens de illis. sic et iohannes
volebat discipulos suos perfectos videre in Christo
ut securius moreretur. Magister autem non sic pater filios
suos commendat non quasi tutori sed tamquam pedagogus

Unde et hyla

alienos filios quos ad tēpꝰ accepit ut eru-
diret eruditos volebat xp̄o reddē q̄ ꝑo pu-
ꝑo. Ideo [illegible] interrogabat p discipulos suos no
ut acciperet [illegible] ens visum a xp̄o audiret et disce-
ret sz ut [illegible] missi discipli oculis suis viderent
opa eius et crederent. Misit iohes discipulos ad
xp̄m ut miracula eius videret q tot fecit ut pau-
corꝰ aīas lucraret. qz melior ē apud deū vnius
iusti qz totus mūdi pauribꝫ plenꝰ. h' cris. Sed
sm grego. querit iohes p discipulos. tu q venisti in
mūdū nascendo es tu venturus ad inferos morie-
do et pc dicā qz no scipsē dubitauit de descensu ad i-
feros sed d' descensu ī aīa cū corpe ad eos. Ihs au-
tem cognouit dubitacōez discipulorum et ondit eis pmo fac-
tis et postmodū ūbis qz ipe eet xp̄s sm illd' Cepit
ihūs facē et docē. In quo pdicatores et doctores instru-
xit ut no solū ūbis sed et fcīs doceat. In cor enim
pncia et illorum qui ibi aderant cecos surdos clau-
dos et leprosos curauit et alia miracula fecit. ꝑpl'o p-
dicauit aut' ewang' pmo paupes accipit qz pau-
pes et humiles magis credūt ewnglio q̄ diuites.
Et p h' ondit qstiōi iohis vel magis discipulorum ei'
ondens p miracula soli diuine uirtuti possibilia qz ipe
eet uere xp̄s. hec ei plenū phibebat ei testio'm
q' eet dei filiꝰ. Et si an ewngliū alii similia
egerunt rari tn sunt n'c sua auctē et iussione sz
in xp̄o et orone h' fecere. Vnde dt et vides ihs
s fcīs et ūbis ait illis Ite et renunciate iohi que
audistis ab aliis anq veneris et vidistis pmiracl'i
ad preptū meū fieri postq venistis. ut uos d me cer-
tificem p eū poca' q' ipe vel que audistis ī pdica-
cone et vidistis ī miraclorū opacōe. Ci dixit Vi-
deris me cognoscere me. Videris sm cognoscere forem.
Cecos illumino mortuos suscito paupes ad fide
conuerto et cetera facio q' me facere pphē inuenit Ipa
opa que ego facio testio'm phibet d' me. vn si m
no creditis ul' opibꝫ credite. Confere opa q ī me
vidistis cū pphāꝝ oraculis q legistis ut et me illum
de quo dixerūt ee cognoscatis. Ceci uidet ut ipleat'
illud pphicū. Tunc apient' ocli cecorū. Claudi ābu-
lant ut ipleat' illud. Tunc saliet sic' ceruus claudus.
Leprosi mūdant' ut ipleat' illd'. Languores nros
ipe tulit. aut' liuore sanati sumꝰ. Surdi audiūt

ut ipleat' illd'. Et aures surdorū patebūt. Mortu-
i resurgūt ut ipleat' illud. Viuet mortui tui interfec-
ti mei resurgent. Paupes ewngelizāt' ī p ewng'
instruūt' et illuiant' et ad fide cōūt' ut ipleat'
illd'. Ewngelizare ul' ad annūciād' paupibꝫ misit
me. Sic aut poca' meos de paupibꝫ q' d' diuitibꝫ.
q' paupes cōūt' facilius. Vbi dicit. Paupes aut
ewngelizatos intellige ul' paupes spū ul' ēe opibꝫ
paupes ut nulla int' nobiles et ignobiles inter
diuites et egenos ī pdicacōe distācia sit. Narra-
te g' iohi que quidē audistis ī pphis p messia
fienda vidistis m' p me ipleta. Ea ei tūc age-
bat xp̄s q pphē loquentes d' tpē messie pdixe-
runt eū facturū. Dubitare q' ondit meuē talem
[illegible]. Cū opat omne nate facturē coaderem
et que pphē pdixerat de xp̄o ille ipse ē xp̄us
si ego talia opor q' ego sum. Vale aut q' ad io-
his discipulos vidēt dns pocius p opa q' si dixisset
ego sum ut ipa opa ei' manifestaret eis q' ipe
eet messias poca' q' ūba. qz testio'm opē a ūbis
et opibꝫ credibilius et ualidius ē testio qd' ē aūt
et validior ē vox opis q' smonis. Noluit ceci
apus ūbis dicē. ego sū pp' arrogāciā vitād'
eā' sz tn euidencissie ondit se ee illū d' q' qrebāt
eī. Moralr' p sex opa xp̄i mirabilia h' posita
quibꝫ libauit hoies a corpalibꝫ defcibꝫ pnt ac-
cipi sex mala a quibꝫ cotidie libat aīas. Cecitas
ē ignorancia et error racōnis diligentis. claudicac'
ē infirmitas et cecitas affectōis mouentis. lepra
ē cupida et īmundicia cōcupie carnal'. surditas
ē malicia et duricia obstinate mentis. mors ē
separacō aīe a deo p morte pctm. paupertas est
defectus grē et v'tutū. hec sex mala p miā
pro nob' ex pctō pmi hois ifficta tollit fides
et pdicacō xp̄i deuote recepta. Ita cecitas illu-
minat' affectō rectificat' cōcupie ardor extīguit' obsti-
nacō frangit' pctm fugat' et grā offert'. Claudus
ei sūt ceca p ignoranciā quos libat xp̄s illustrādo
mentē ad d'mo cognoscend'. Claudi sūt claudi ī af-
fectu pue uoluntate qui bn' videt qd' agendum
sit et qūo delicto mudo xp̄s sequendꝰ eet sz noluit
ul' pm uoluit sequi mūdū pm xp̄m claudicantes
ī duas ptes. s. ipsius deū et hoiem mūdū quos

liberat xpc disponendo mete ad dme volu[n]t[ate]
explecom. Quida sut lepsi luxurie que corp[us] et
aiam maculat ul' altius pcti contagione. qs liberat
xpc depurando mete[m] omnde a culpabilib[us] desiib[us]
qbuscu[m]q[ue]. Quida sut surdi p[er] cordis duricia et i
mam siue ad pdicatois voce[m] siue ad paupum
clamore. quos libat xpc inclinado mete[m] ad
vbi dei et paupum obaudicone[m]. Quidam s[un]t
mortui p[er] pcti mortalis obstinacoem. quos liberat
xpus viuificado et renouado mete[m] [et] hoie[m]
interiorem. Quidam sut paupes a celestib[us] gr[aci]is
[et] virtutib[us] nudi et miseri. qs xpc liberat ditado
metem gr[aci]is et vestiendo v[ir]tutib[us]. Ista at mira
cula spualia sut maiora q[uam] corpalia. maius em
e s[ecundu]m aug[ustinum] iustificare ipiu q[uam] creare celu [et] terra[m].
plus e viuificare aiam metem victura[m] q[uam] suscita
re carne iteru morituram. pl[us] e i aia reformare
ymagine[m] dei q[uam] i corpe reformare materia[m] in limu
Deinde dns subiugit. Et btus e qui no fuit sca
dalizat[us] i me s[cilicet] i infirmitate et huanitate mea dubita
do de deitate [et] dina potencia credes me puru hoie[m]
ee. q[uia] me videt i passibili carne. Btus qui me
pati vidit [et] no me negabit. cui[us] fidei melius tep
tamen affert cruo mors et sepultura. Vn [et] latro
fuit btus q[uia] no fuit scadalizat[us]. Cu diceret. Licet
oper mirabilia vi[dero] q[uia] tn ut ho sum crucifigend[us]
cuiud e valde holb[us] ne i me morte despiciat qui
signa venantur. Et bn dixit. i me no ame. quia
xpc nunq[uam] fuit ca scadali actiue s[ed] potuit ee occa
si[o] ni[si] scadali [et] comissio. Vn [et] d[icitur] per scadali. petra
ei nullu scadalizat. q[uia] nature sue debitu facit sed
de pet cecu[s] ul' incaut[us] scadalizat[ur] q[uia] ledit. In h[oc] g[ra]
dns icrepat illos iohis qui eu xpm no credebant
pacat [et] a pfidie scadalo castigat. h[oc] ei induxit
ut iohis discipulos ad se tr[ahe]ret. q[uia] de eo offedebant
q[uia] iohes i opib[us] maior clarebat. Cu eis diceret.
Videte ne scadalizemini i me [et] ne taliq[ue] de me
murmuratis. Hic at pcessor tendebat amouere
a discipulis dubitacoem de xpo sit saluator vere
usa a turbis de pcessore comedis eu multiplicit[er] [et] his
que nesciebat mysteriu secretu seu cam interroga
cois ne turbe suspicarent iohem male motum
fuisse [et] ideo discipulos misisse. ac p[ro]p[ter] h[oc] ininyere

deret pcias testionys iohis. Audientes ei qstio
ne a discipulis iohis xpo p[ro]posita putare potuint
iohem leue i fide et molle i uita. q[uia] videbat[ur] p[ro]p[ter]
du erat lib de xpo affirmasse. qui mo i carcere q[uam]
adusitate fractu videt[ur] querere. Leuitas ad hesi
tacone[m] iuncois mollicies ad cocupiu[m] voluptatis
ptinet. et utrq[ue] dns a iohe excludit. et eu de
gr[aci]is [et] qbusda aliis comedat. Magis at volu[i]t
comedare iohem i absencia discipulor eius q[uam] in
presencia. ut ei[us] comedacio no ex fauore huano vel
adulacoe s[ed] amore virtutis pcede videt[ur]. Et p[er] hoc
docuit nos fugere notam adulacionis i comedacoe ali
oru [et] maxie integrior i psencia eor. Vn dicit[ur]. Illis ab
recedentib[us] discipulis cepit laudare iohem. Non sicut
quida hoies blanditores qui libent[er] bon[os] i facie lau
dat. aut qndo vident amicos ei[us] fideles ac domesticos
ei[us] qs credut nunciatos illi q[uo]d q[ui]d audierit. Na q[uo]
isipies e gaudet laudari i facie. Vir at sapiens
qn laudat[ur] i facie flagellat[ur] i corde. Ppt duas g[ra]
cas bo i facie laudari no debet. p[ri]mu si sapietem
illu putas cauteri suscepturu e. Et qntu illi lau
dib[us] tuis molestia facis. Si insipiete illu cogita
mas extollendus e. Et ipsipiam ei[us] laudib[us] tuis
nutris h[ec] dicit. Deinde consequent[er] comedat iohem
a multis [et] p[ri]mo a constancia fidei et moris. Dicit e[rgo].
Illis at s[cilicet] discipulis iohis abeuntib[us]. s[cilicet] a xpo
[et] reuertentib[us] ad iohem. dixit ihs ad turbas. Quid
i regionem exiistis in desertu vide. no mo s[ed] olim cu
adhuc iohes eet in deserto. nuc ei erit i carcere.
Cu dicit. Qlis credatis q[uod] sit ille que ia diudu cu
vincula freqnt[er] exiistis videre. Vn dicit[ur]. Ite s[ic] di
cat. Preter q[uo]d curiositas diuitices quem[e]stis
i deserto. No plebs tota cu tanto desiderio i heremu
venisset n[isi] magnu quida et mirabile et per solidi
ore videre se estimabat. Exiistis i q[ue] vide arudine
vento agitata. Cu dicit. No fuit mobilis sicut
arudo ut leuitate mentis [et] fidei de dno ambigeret
que antea pdicauerat s[ed] ita constans q[uod] n[e]c timore
n[e]c fauore a virtute declinabat. No fuit arudo
iohes q[uia] s[ed] columpna no mouebat[ur] vento n[e]c psp[er]is
erigi n[e]c adusis iclinari noua[ba]t s[ed] int[er] aduersa
[et] p[ro]spa imobilis p[er]manebat firmas i p[ro]speris hu
militate[m] et i aduersis paciam. No q[ue]rebat nore

non flectebatur adulatione, nec eum blandimentum gratum / nec
asperum iram cuiuslibet faciebat. Uno eodem vultu respi-
ciebat illos qui eum laudabant et illos qui eum vitupera-
bant. Sic humiles ut amicos diligebat sic poten-
tes ut impotentes arguebat. Arundo quoque vento agi-
tata Iohannes non erat quem a statu sue rectitudinis
nulla rerum varietas inflectebat. Unde Crisostomus. Calamus
est vacuus et nulla habens virtutem. et ideo qualis vis
ventus levis flaverit super eum / huc et illuc flectit eum.
Sic et homo carnalis et secularis in quo fidei nulla est
medulla et virtus veritatis non invenitur. Ideo quelibet
temptatio venerit super eum / circuit eum. Unde et Gregorius. Ista-
mus quoque fratres karissimi arundo vento agitata non esse, solide-
mus animum inter auras linguarum positum. Stet infle-
xibilis status mentis. Nulla nos detractio ad ira-
cundiam provocet / atque ad remissionem inutilis gratie nullus
favor inclinet. Non nos prospera elevet / non adversa
perturbent. Ut qui in soliditate fidei figimur / nequaquam
rerum transeuntium mutabilitate moveamur. Hec Gregorius.
Mystice hic Iohannem laudat, ut sicut ipse nec mortis ti-
more / nec carnalis vite amore formam iustitie dese-
ruit. sic nec nos utilia religionis pro vanis / vel eterna
pro transitoriis. et eternum potius quam faleras mundi eligamus.
Secundo commendat eum ab austeritate vite et penitentie. quia
non fuit mollibus vestitus nec delitiis usus. Unde dicit
Sed quid existis videre hominem mollibus vestitum. super per
hoc curam delitiosam. Et dicit. non quia ut dictum est
supra Iohannes habebat vestimentum de pilis camelorum
et esca eius erat locuste et mel silvestre, ut ipso quasi
homo sue testimonio contempneret mundum cum bonis et
delitiis suis. Nam hoc et manebat in deserto / ut auste-
ram vitam duceret. Non solum eo victu et vestitu / sed
et eo loco comprobatur quod sequitur. Ecce qui mollibus vestiuntur
et delitiis utuntur / non in deserto sed in domibus regum sunt.
quia ibi vita delitiosa agitur. Nam hic et multi in magnatibus
adulantur ut cum ipsis commorantes delitiis utantur / sed
homines virtutis talia aspernantur. Unde narrat Valerius
Maximus quod quidam dixit Diogeni olera lavanti. Si
tu Dionisio adulari velles ista non ederes. Cui ille.
Si ista edere velles Dionisio adulari nolles. Et
sequitur. Hic videmus virtutis amatores / malle ole-
ribus sustentari quam in magnatibus adulari. Sed hodie heu
multi et religiosi contrarium faciunt et pro modico magnatibus
et aliis adulari non erubescunt. Et bene dicit in do-
mibus regum / non pontificum. Debet enim pontificis et omnis
prelati esse et eius consortia induti veste simplici
et religiosa / non molli et pretiosa. Unde legitur de beato
Augustino quod vestimenta eius erant nec nimium plurima
nec abiecta nimium. Unde et Ieronimus. Ornatus ut sordes
pari modo fugiendi sunt / quia alterum delicias / alterum gloriam
redolet. Nimio quoque dico et religiosi qui mollibus et
delitiis utuntur. sicut et hii qui in domibus regum sunt.
Sed timeant et caveant sibi / quia non celesti sed terreno
regi militant. Qui pro Deo corporum asperitatem fugiunt / sed solis
corporibus dediti primas vite mollitie et delectatione
fruuntur. Si quoque in mollibus vestimentis indui vitium non esset / neque
Dominus Iohannem de vestimenti sui asperitate laudasset. Et
si pretiosis indui vestimentis peccatum non esset / nequaquam
de pena divitis loquens premitteret / quia induebatur
purpura et bysso. Cum non periculosum sit uti mollibus
vestibus patet per Crisostomum qui dicit. Mollis vestis dissolvit
rigidum animum. et si rigidum corpus assumat et asperum
faciale per lenimen mollitie delicatum reddit et fragile.
Ideo autem corpore molliori natus est et animam preparare
lesione. Nam ut plurimum operationes ipsius consonant
dispositionibus corporis. Hec Crisostomus. Mystice per vestitos
mollibus possunt intelligi adulatores. quod bene signatur
per indumentum. Sicut enim indumentum adaptat se illi cui
est. sic adulatores adaptant mali / ut quos timent vel
amant / vel amore laudis perversorum vitam non redar-
guunt. Et ut temporalia lucrentur vel commoda quecumque pos-
sint / illis se conformare non metuunt. Sed secundum Gregorium
Iohannes sic mollibus vestitus non erat / quia perversorum
vitam non blandiendo fovere sed increpando castigare
noverat. Consulit secundum Ieronimum cum tubicen docens quod pre-
dicatores vitiis detractare debent mollium predicantium
qui mollibus induti adulatores frequentant / qui vitam
perversorum palpant / ungunt et non pungunt. Ita nota
quia predicatio veritatis querit cum duritia aliqui vestis.
Nunc autem falso predicant / adulatores sunt. lucrum sectantur
divitias querunt / delitiis affluunt. Et tales sic
mollibus vestiti / in domibus regum sunt et secundum Gregorium
exteriores regni celestis / sub iure dyaboli sunt
qui sunt reges tenebrarum. Per desertum quis potest intelligi
religio. quia sicut desertum fuit medium inter quondam via
directa qua itur ad celum. Pro Iohannes conversus in deserto

intelligitur religiosus qui non debet esse arundo id est vacua
cortice sicut arundo vacua est interius vacuus · sed cortice
debet vivere per honesta conversacionem et interius debet esse
plenus per fidem et fervens devocionem Item non debet
esse fragilis sicut arundo et omni vento cedere sed debet esse
firmus et omni temptacioni resistere et non maledictione
nec benedictione debet moveri · Item non debet esse mollibus
indutus id est adulator sed seriosus ad vicia et nullius
persone acceptor ¶ Tercio commendat salvator iohannem
ab excellencia persone et claritate noticie · quia plus
quam propheta fuit · Propheta quidem fuit quia christum venturum
predixit et predixit · quod et alii prophete fecerunt · Unde
supra dictum est · Tu puer propheta altissimi vocaberis
Item plus quam propheta fuit primo quia a deo per angelum
prophetatus fuit · secundo quia in ventre matris prophetare ce-
pit · tercio quia finis prophetarum fuit quia christum a se
et ab aliis prenuncium et presentem digito demonstravit
quod alii non fecerunt · Unde secundum gregorium prophete officium
est ventura predicere sed non et demonstrare · quarto secundum
augustinum et ambrosium est maior prophetis quia prophete dominum ve-
nturum prenunciaverunt quem videre desideraverunt et
non viderunt · huic autem prestitum est quod illi quesierunt.
septimo secundum thomam quia ad privilegium propheciale et baptismale
accessit primum ut suum et prophetarum baptizaret dominum ·
octavo quia angelus et si non natura tamen officio dicitur
est · nono quia propior christo fuit et pene cum ipso venit
Unde crisostomus · Omnes quidem prophete ante faciem christi transmissi
sunt solus autem iohannes sic missus est ante faciem christi
ut pene cum ipso christo veniret · Tantum precessit prophetis
iohannes in tempore nativitatis christum tantum iusticia precellis proprior
erat christo · Multe quidem stelle ante lucem precedunt
nunciantes lucis adventum · nulla tamen earum luciferi
nomen habere meruit nisi una quia cum ipsa luce procedit
Sic omnes prophete ante faciem christi precedunt nunciantes
adventum eius solus autem iohannes precursor est appellatus
quia non solum adventum eius annunciat sed et illum digi-
to ondit · dicens ecce agnus dei · hec crisostomus ¶ Quarto
commendat eum ab auctoritate doctrine et officii dignitate
cum dicit · hic est enim de quo scriptum est · scilicet in malachia ·
et sunt verba patris ad filium iohannem commendantis
et dicentis · Ecce ego mitto angelum meum id est nun-
cium · scilicet iohannem baptistam · qui in vita duxit angelicam
· ante faciem tuam · id est ante presenciam tuam corporalem et ante

eiusdem presencie manifestacionem et cognicionem · qui preparabit
viam tuam predicando penitenciam baptizando ad assuefac-
cionem · te annunciando et manifestando ac corda audi-
torum ad recipiendum te et tua predicacione previa red-
dendo · ante te · id est ante ostensionem tuam ad mundum · Sic of-
ficium est predicatoris preparare corda auditorum ante adventum
domini ad iudicium vel in mentem ¶ Dicitur autem iohannes an-
gelus propter duo · primo propter officii dignitatem · quia nuncius
officium enim angelorum est archana revelare · sic officium
iohannis archana predicare · Nam sicut angelus gabriel
nativitatem salvatoris paucis annunciavit personis
· scilicet virgini ioseph pastoribus et magis · ita iohannes
palam illum toti mundo nunciavit · Unde beda · Angelus
vocatur iohannes non nature societate sed officii dignitate
Quo nomine recte appellari potuit homo ille qui fuit
missus a deo ut testimonium perhiberet de lumine · et venien-
tem in carne dominum mundo nunciaret · Et sacerdotes an-
geli nuncupantur · Unde apostolus prohibet ne mulieres
detecto capite orent propter angelos dei · id est sacerdo-
tes · Et secundum gregorium unusquisque fidelis si a pravitate
proximum revocat et ad bonum exhortatur · si eternum
regnum vel supplicium erranti denunciat · profecto an-
gelus id est nuncius dei est · Secundo dicitur est angelus propter
vite angelice puritatem quam duxit in solitudine in
virginitate et contemplacione · Unde crisostomus · Tres iohannes qui
talem nuncium habere laudatorem audi nunc et intellige
dignitatem · Puto si non est audacie dicere quod gloriosior
est iohannes · quia homo fuit et propter vite meritum angelus
est vocatus quam si nomine angelus et natura fuisset · Angelus
enim homo propterea quod angelus est non tamen est virtutis premium
sed nature proprietas · Iste autem mirabilis est qui in
humana natura angelicam transgressus est sanctitatem · Et hoc
obtinuit per graciam dei quod non habuit natura · hec crisostomus
¶ Et ut summam virtutum et commendacionis eius dominus bre-
viter comprehendat subdit · Amen dico vobis inter natos
mulierum non surrexit maior iohanne baptista · Dicit autem
natos non natas · ne virginem matrem christi preferri
vel equari quo ad sanctitatem intelligatur que prelata est
omnibus sanctis et post christum sanctior fuit universis · Dicit
autem mulierum non virginum ne christo comparari videatur ·
quia mulier ibi non sexum solum sed et corrupcionem
significat secundum quem modum beata virgo mulier non fuit.
Et si mulier aliquando in evangelio nuncupatur ibi mulier

pro femina i seculo ponit. Nec cetis pphis i priar
chis aucti sq; hominib; pfert hic iohes si eqtur vel
melis ei anpoit. No ei stati sequit ut si aliis ma
iores eo no fuit ille maior aliorz sit. Vn no ne
gat qn equalis ei aliqn surrexit. Vtro vo post
ea maior eo aliqs fuit. vel adhuc futurus sit idi
scussum reliquit. Vn scptu quide no dicit iohez
maiore ee ceteris sals si ceteros scos no ee maiores
iohe. Sequit eni ceteris no pposuit. Et ito. Qd
aut dicat tale e. No pepit mlier isto maiore
Et suffiat quide hec eminacio xpi. Si aut vis
et a rebi ipis disce h' excogita ei mensaz oifacioz
et mens altitudiez. Veld' ei celitus descendiss' degere
bat in tra fere mlla gereris auu d'corpe itelle
ctualit' erectus icelu et soli deo qucter d'nllo mu
dinoz sollicitus. Sicut ei in celo ita qusabat et
nate naturate supior effcus extinea qnda abu
labat via i ympnis et orationib; omne tusiens
tepus hom quide nlli deo at qtinue soli colloqns
Neq; ei uidit aliquem qsuoz neqz visus e aliau
hoz. No lacte usus e no lailo no tecto no foro
no aliq qs poitus e hianoz. Sermo seuerus et
lenis. Na cu pplo iudeoz vilit' i feruet' cu rege
audacter cu pris discaplis lenit' qferebat. Nil
frustra ul lenit' s oia quenient' agebat. ppt hoc
dixit dns. No surrexit i natis mlier maior iohe
bapta. h' criso. ¶ Et q nlla e iohis cu filio dei col
latio idd sm criso'. Vt copia laudu iohis iudeis
occasione no daret pferendi iohem xpo subdit
distiguedo excellecia xpi ab excellecia iohis di
cens. Qui at mior e. s. etate et mltoz opione
i regno celoz. i ecclia scoz militante maior est
illo. s. dignitate et maiestate. Qd' de xpo rte acci
pit q tuc i ecclia militate q a pmo uisto iapies
usq; ad vltimu etim pdurit mior a mltis re
putabat. Et sm criso'. no putes q qpatione se di
xit maiore iohe. Vt ei i dic' ab'. alia e ista na
n cu huanis qnacionib; qpanda no ei pt hoi c
deo ulla ee collacio. Vel nouissimus angelorum
q i regno celoz. i ecclia militate misit seu
minus scoz qui ia ibi cu deo regnat maior e
eo ppt statu fruicois. q qlib; btus i qphesor
qntucuqz minus maior e actu q qlib; viator
purus. lic; ab viator sit maior i potecia aliq
ia bto. Vn iho'. No aut sepl' itelligimus q ois
scus q ia cu deo e maior sit illo qui adhuc qsistit
i plio. aliud e ei corona victorie possidere aliud
adhuc i acie dimicare. itellige tn qntu ad pmi
scouitate no qntu ad mta magnitudiez. ¶ Deinde
qn declarado q erat plus q ppha qnedit eu
a tpris qmodicate i quo uete q i tpre gre qmo
do i utili huano qn. A dieb; ei iohis i pq
cepit iohes pdicare qsecudem, regn' celest' per
peniam usq; nuc iclusiue. q tpus gre a tpre
pdicacois iohis inchoatu semp eit qdiu nuc
dia pt i usq; ad fine mudi durab'. Reg' celoz
vim patit' a peitentib; et violeti illi. s. q vide
bro ius sicut publicani i pavres rapiut illud
exclusis. s. filiys regni. A sili dem e sic si aliqd
regni datu eet extneis qn violeca videret
inferri ipi regno. Vn hylai'. Regnu celorum
vim patit' q gla dei isl' patrib; debita a pro
phetis pnnciata a xpo oblata fide gentiu ocu
pat'. du p pniam qua iohes pdicau' fide
ad celeste priam qn i loca alienu peneti
tes. Vbi criso'. Vides q q inqnis e iohes i cu'
tpre tanta gra effussa e sup tram. et qd' i dieb;
no om pphaz finis e i illis tpre finis e. et tpe suis
e gre hui' mister' h' criso'. ¶ A dieb; q iohanis
regnu celoz patiut peiteutib; a quib; vim pat'
i violeni' rapit'. q iohes pm' pniaz pdicauit
qua uelud' quada uiolecia nos affligedo i pro
priis satisfaciedo regnu celoz qn violeti non
pigri rapim' et inuam'. A q' ei p pam alie
ni facti sum'. vi et uitute pnie acqrim'. i id qd
nobs de iure no debet' labore et violecia rapi
mus. Qi rape quide e ubi illu ius hem' et
qd' angelor possessio e acqre. No ei pt homo
natus i tra rape celu n' s' faciat violecia col
cendo a delectabilib; ppu appetitu i subiugado
spui carne sua. Vn iho' Grandis e violecia
nos in tra genitos ee i celoz sede qre. possi
de pputeo qd' no tenem' p natam. Vn i amb'
Et ideo faciam' vim regno celoz. Qis em qui
vim fiaat vehementi studio qprerit no tepeia
lentescat affcu. Et ideo vim faciam' nunc. Vt

Criso'

no ad terrena dimergat sed ad supna se subrigat
Vn i gg°. Qui ptores ad pnam redeunt
qui iloca alienu intrat et violenter regnu ce
loru rapuit Et iterum Recogitem° q° fratres
kmi mala q fecim° et nosmetipos assidue la
menta atteram° heditate iustoz qua no tenu
im° p vita rapiam° p pnaz. Vult a nobis
oipotens de tale violencia pati. Na regnum
celoz rapi vult iris fletibus qd meris mris n
debet. Vn i eusebi°. No s n violencia fieri pt
vt vnusquisq inuidia pacia superbia huilitate
comutet. amore paupertat ¹ indigencie afflue
cia super. vinolencia sobrietate luxuriaz casti
tate comutet. i hoc subito in virtu alteru transmu
tet. at sitalib p violencia regn celoz diripit
Vn i collone abbis abbam sic dr. Regnu
etem celoz no desides no remissi no delicati no
tenent s violenti diripiunt qui no aliis s aie sue
pclara inferunt violencia. oi ca prinat rez volu
ptate fraudatos Isti pfecto sunt laudabiles vi
olenti qui vim faciunt pdicon sue. Hoc em ut
scptu e i doloribus laborat g i vim facit pdicom
sue Pdicio mira e oblectatio vite pntis i concu
pi desideriorz voluptatuq mraz. qs si qs ab
aia sua subtraxit ac mortificauit gloseaz pfeo
i utilem pdicom sue vim fac abnegans du
taret ei iocundissias volu^te h abba. Bedin
bubard. qda regnu dei meret ut q exercet opa
iue clesiaz et huiusmoi. qda furat vt q faciunt
celas pnas. qda copelluit mire ut paupes
nati. no voluntari. quida rapiunt ut paupes
voluntari qui sunt paupes spu. Si aut adhuc
dubitas regnu qsequi forte pte defcm inti
ul auxili. audi augustinu dicente E Si quis
qmo istud pt fi quibi mras qbi te auxilius
audi Res ista e posita i ptate faciens. qui re
gnu celoz vim patit. Reg celoz o ho alid
no qrit pau n tepim tm vali qntu es te
da et hebis illud Crd ibias de pao. Xpus se
metipm tradidit ut te acquireret regni deo pri.
ita temetipm da ut sis regn eius ut no regnet
ptm i tuo mortali corpe s spus i acqsicioz vite
Et iterum. Venale hoc Crd dr. Regnu. Et no
emit. Paupertate regnu dolore gaudiu labore q°c B
qmia gla morte uita. Vn i eso° Cr serpm
donauit hoibus qui regn sui societate no dub h°
eso°. Igit no aures qd ul qntu in aster et quid
i qntu de comodis seu lucris tpalib pdis aut
qd ul qntu de comodis seu dapnis tpalib susti
neas ut regnu illud de quo tu glosa dra sunt
rapias i possideas. Deinde subdit. Oms em
pphe i lex que erat de xpo uetus durauit usq
ad iohem. i usq ad tempus iohis i cera xpi. quia
xpus et iohes fuit qui stepanei. extunc ei cessa
uerut legalia et pphiai. Ubi xpi tpus ondit
vt que illi venturu ee dixerut iohes venisse
ondet. No q tunc lex et pphia fuit anchilata
imo ipleta i ipsius eius amota. qz extunc pdicati
cepit pfecto ewangliu Ita iohes iiaue e ewnge
ly et timmus legis i pphiaz. Lex ei et pphia ibi
fine ubi id qd pfiguauat et pphauat adiplet
Na usq ad iohem lex et pphe figant i pmit
tut s extunc i antea figata i pmissa succedunt.
quia i lege et pphis vicas de xpo erat sbfigns
et enigmatibus. s a iohe e maifeste ondsa que
ei lex et pphe uetez pdixant iohes venisse
ondit dicens Ecce agnus dei. Et qmus p iohez
fuit pphe vt [illegible] agabus et quatuor filie philippi
no tn de xpo i carne ventud sut vaticinati ve
  predentes. de quib tm h e sermo. Ubi beda.
Lex et pphe usq ad iohem. qz no potuit ultra
uetez pphari qd iohis pcomo ia venisse clare
bat. Vn i aug. Int omes dinas auctes ewng
mito excellit. Sed ei lex et pphe futurz pnuca
uerut h° redditu atq ipleta i ewng dinostr
No obsruam° sacmeta q i lege et pphis pcepta
sut. qz inuenta sut. qz intelligim° q ibi predica
st et tenem° que ibi pmissa sut. Vn i eo Er
go finis pmissiois iohes e. Si at finis pro
missiois iohs e et inuiu beatudis ipe e. Que
cuq ei bona pmissa sut sed ista usq ad iohem
pmissa sut. Ex illo at no ia pmittit futu
s ea que pmissa fuant adiplent. Usq ad
eu fuit spes ex illo aut cep ee res C De
comedacoe i iohis sic dic b. Iohes ubique
maior i oibus singlaris inabil sup omes

Cuius sic glose amiciam e. qs sic spali in tris
uto spu sco legit fuisse repletus Que legisti intra
matris ventrem exultasse. Cui nativitate vidisti eam
celebrari. Cuius sic puer heremi quaesivit Cuius
ita sublimit legit gustavis. Qs pniam et regnum
celorum pmus ondit. Cuius regem glie baptizavit
Cui se pmu trinitas sic apte revelavit. Cui tale
testimonium phibuit dns ihs xps. Cuius sic hora
tur ecclesia Johes patriarcha imo patriarcharum fis
et aplus Johes pphe imo apls q pphe. qui que
venientem nuciat digito demostrat Johes angelus
sed inter angelos electus saluatore attestante cui dic
Ecce mitto angelum meum etc. Johes aplus sed et
aplorum pmus et princeps. qui fuit ho missus a deo Johes
evangelista sed evangelii pmus inceptor predicans evan
gelium regni. Johes virgo imo virginitatis norma
pudicitie titulus casti exemplum Johes martir sed mar
tirum lumen. int nativitate siquidem mortemque xpi
constantissima forma martirum. Ipe vox in deserto clama
tis preursor iudicis preco ubi. Ipe e helyas usque
adque lucerna ardens et lucens. amicus
sponsi sponse pparator. Filecias tristeo certi. sic nove
angelorum ordinibus insertus e ut et ad seraphin apicem
transferret h' b'. Deinde dns subdit. Et si vultis reci
pe et intelligere ipe e helyas non i psona sed i spu. qui
fuit filius helye. et hoc i tribus. pmo i austeritate vite
quia de helya scribitur q erat vir pilosus qui habebat
veste hyrsuta et aspam et zona pellicea accinctus
renibus. silr de iohe dr qd habebat vestimenta de pilis
camelorum et zona pellicea circa lubos. Scdo i solidi
constantie. de helya ei scribit q ipe constanter arguebat
regem achab et regem ochozia. et silr iohes constant
arguebat herodem. Tercio i auctore doctrine. quia sicut
helyas venturus e p predicatore sua demencias xpi
adventum scdm. ita iohes ut sup dcm e precessit pmu
Et sm hoc h' dcm ipe e helyas misticum ee et
esse intelligencia. sequens do smo demostrat dicens
Qui ht aures cordis audiendi i intelligendi audi
at i intelligat. s q no dixit iohem ee helya i psona
sed i spu. Vel qui ht aures ad officium audiendi
exterius audiat interius adhibendo diligentiam circa ea
que dico et dixi supius. Nota at ihs talibus ubi
ponendo aliqd arduum vel misticum. et hoc vel ut
moveat intellem ad intelligendum vel affem ad atten
tendu et exequendum Oratio

Dne ihu xpe qui tu es q venturus es ad
salvandum nos. et alium non expectamus. da no
bis ut vicem tuo amore et tiore excamus de arcu
ndo vanitatis et de molli vestitu voluptatis. i deseri
pnie. Lemicas nob pfessione tue ut tu es vi
tas qua mente ceci videt. caritas qua affectu claudi
ambulat. humilitas qua sibi lepsi mundant. ubi
qd surdi audiunt. vita qua mortui resurgunt. et
viis qua pauperes evangelizant. ut omnes ad te co
nvertant Amen De increpatione et condepnatione
Premissa igr infidelium iudeorum
comedatione iohannis increpat et
condepnat dns supbiam iudeorum
qui predicatione iohis intra non
sunt. sed et ipius xpi predicacionem
despexerunt. et comparat eorum generacionem pvsam et ob
stinatam per quedam predicantes q audientes repre
hendit pueris in foro clamantibus et con equalibus
i ptes equales divisis. ac sibi invicem respondendo
dicentibus. Cecinimus vobis et non saltastis lamentavimus
et non planxistis. Vn sciendum q pueri hebreorum ad exerc
se i ludis honestis iducebantur ad virtutes i recreacionem
a viciis tale ludum hre consueverunt. Dividebant i me
dio civitatis i duas ptes equales. et illi q erant ex
una pte canebant carmine leticie. et alii ex opposita
pte carmine lugubri. derideres repetentes tristitiam
ceteris pueris vite. et postea e mutuo exprobrabant.
et exultantes dicebat alijs. qre sibi non congaudebant
et econtro alij. qre e compaciendo non condolebant. et hoc
fiebat ad exprimendum vana leticia homines et deser
compassionis et ciciae ad cuncta in hoc mundo sic videt
frequenter i eadem civitate imo i eadem vico vel i eadem
domo q aliquis letatur et aliquis ex opposito tristatur
et quidoque mediate e intercompaciant. Et hunc no
cesso silr e negocium olim circa iudeos i ppore que
xpi sermonis. Multi eni phisei sedentes pro docendi
et iudicandi auctem i foro. i ecclesia ubi lex leges
pmitt et canentes p gaudiorum eternorum pmissiones
monuerunt iudeos exultare pspe futurorum et exultare
noluerunt. ulta et lamentantes p tormentorum commina
nes monuerunt eos dolere p penis et noluerunt ppt